

Acordul global în cooperativele agricole de producție

— un experiment social —

**Maria Fulea, Maria Stănescu,
Gr. Vălcănu și A. Stănoiu**

Sub îndrumarea tovarășului prof. univ. Miron Constantinescu, președintele Academiei de Științe Sociale și Politice, a fost inițiată, în vara anului 1971, o investigație de sociologie economică privind formele de retribuire a muncii cooperabililor, aplicarea complexă și diversificată a noului sistem de organizare și plata muncii în cooperativele agricole precum și rezultatele obținute în experimentarea acestui sistem. În acest scop s-au efectuat cercetări într-un număr de 15 unități agricole¹ ale cărei concluzii fac obiectul prezentului studiu².

În politica economică a Partidului Comunist Român și a statului o atenție deosebită și constantă se acordă dezvoltării agriculturii, creșterii contribuției sale la formarea venitului național, la îmbunătățirea aprovizionării populației cu produse agroalimentare, a industriei cu materii prime și la sporirea resurselor destinate exportului.

În realizarea acestor sarcini de interes general, un rol important revine agriculturii cooperatiste, care deține cea mai mare pondere atât în suprafața agricolă și arabilă (60,5% și respectiv 74,8%), cât și în volumul producției agricole. De asemenea, populația ocupată în agricultură, în totalul populației ocupate pe țară, reprezenta în 1971 peste 49%, din total membrii cooperatori deținând o pondere de circa 80%. Aceste cifre demonstrează

¹ Mozăceni (Argeș), Stănișești (Bacău), Corni (Galați), Salcia-Tudor (Brăila), Pecineaga (Constanța), Turdaș (Hunedoara), Secusigiu (Arad), Mădăras (Bihor), Boju (Cluj), Copalnic-Mănăstir (Maramureș), Calafindești (Suceava), Vlăsinești (Botoșani), Erbiceni (Iasi), Țifești (Vrancea), Pietroasele (Buzău).

Unitățile cooperatiste au fost selectate în funcție de principalii indicatori privind consolidarea lor economică și organizatorică, de gradul de stabilitate și de migrație a forței de muncă, nivelul retribuirii realizat în anii anteriori și de gradul de extindere a noii forme de organizare și retribuire a muncii în sistemul acordului global.

² Metodologia cercetării a constat în: a) culegerea datelor statistice cu privire la organizarea și retribuirea muncii; b) efectuarea anchetei sociologice de opinie (prin interviu direct pe bază de chestionar și prin convorbiri nondirijate) a grupului social al executanților și a factorilor de decizie cu privire la modul de aplicare și avantajele social-economice ale retribuirii muncii pe baza acordului global, după un eșantion stratificat.

marele potențial de care dispune agricultura cooperatistă pentru sporirea contribuției sale la creșterea economică de ansamblu a întregii țări.

Rolul important care revine agriculturii cooperatiste în dezvoltarea economică a țării este marcat și prin atenția care se acordă acestei ramuri a economiei naționale, prin investițiile importante care se fac și se vor face în perspectivă pentru dezvoltarea producției agricole în toate sectoarele sale.

Actualul cincinal marchează o nouă și importantă etapă în realizarea politicii Partidului nostru, de dezvoltare intensivă, de înzestrare tehnico-materială a agriculturii în vederea sporirii aportului acestei ramuri la progresul întregii economii naționale, la creșterea nivelului de trai al întregului popor.

Eforturile care se fac pentru dezvoltarea într-un ritm mai accelerat a agriculturii sînt reliefate și de volumul investițiilor care, în cincinalul 1971—1975, însumează peste 100 miliarde lei. Din acestea 81,4 miliarde reprezintă investiții din fondul centralizat al statului, restul fiind acoperit din fondurile proprii ale cooperativelor agricole.

În comparație cu investițiile din cincinalul trecut, fondurile alocate agriculturii în etapa actuală de dezvoltare a acestei ramuri, reprezintă o creștere de peste două ori.

Paralel cu eforturile materiale depuse în ultimii ani au fost inițiate o serie de măsuri privind îmbunătățirea planificării, organizării, normării și retribuirii muncii, măsuri corespunzătoare actualei etape de dezvoltare a agriculturii cooperatiste, nivelului de dezvoltare a producției în acest sector.

În procesul dezvoltării multilaterale a întregii economii naționale, direcțiile principale de dezvoltare a agriculturii cooperatiste sînt: creșterea producției, sporirea averii obștești, perfecționarea sistemului de organizare și retribuire a muncii, stimularea participării tot mai active a maselor de cooperatori la conducerea agriculturii.

Dintre aceste sarcini importante de dezvoltare a agriculturii în etapa actuală și în perspectivă *am selectat ca problemă majoră de studiu în investigațiile noastre, modul de experimentare, aplicare, precum și efectele social-economice, a noii forme de organizare și retribuire a muncii inițiate de conducerea partidului — acordul global.*

După cum este cunoscut, în practica activității cooperativelor agricole de producție s-a aplicat pînă în 1970, ca formă de retribuire a muncii cooperatorilor, etalonul ziua-muncă, care, în condițiile extinderii progresului tehnic și a modernizării producției agricole, a devenit nestimulativ, ducînd la o egalizare a veniturilor participanților de producția obștească, indiferent de calitatea muncii depuse.

Retribuția pe baza zilei-muncă, ca element al stimulentului material nu era deci eficientă. Or, este cunoscut că stimulentul material cuprinde ca părți componente, în afară de retribuire, condițiile de muncă și conținutul muncii care influențează pe plan psihologic un grad de satisfacție sau insatisfacție în muncă. Aceste două elemente au lipsit în cadrul remunerației pe baza zilei-muncă, fapt care a dus la necesitatea înlocuirii acestei forme cu alta nouă, care să țină seama de condițiile specifice de muncă și de calificare.

Referindu-se la aceste probleme, tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea la ședința de lucru de la C.C. al P.C.R. din 23 noiembrie 1970, arăta că „prin introducerea noii forme de organizare a muncii în cooperative se creează posibilitatea de a se renunța la sistemul de remunerare pe baza zilei-muncă, sistem depășit, care nu leagă venitul cooperatorilor direct de efortul depus, de producția obținută”³.

Menționăm că *acordul global* reprezintă o formă nouă de retribuție a muncii în agricultura cooperatistă prin care plata se efectuează pentru întregul volum de lucrări, concretizat în cantitatea de produse sau valoarea producției realizate.

În acest scop se stabilesc tarife pe unitatea de produs, adică pe tona de cereale, pe hectolitrul de lapte, la sporul de creștere în greutate la animale sau la mia de lei venituri etc.

Prin acest sistem, formațiunile colective de muncă din cadrul unităților cooperatiste sînt retribuite în funcție de producția obținută, de calitatea lucrărilor și de efortul depus.

Investigațiile noastre sociologice (pe baza anchetei de opinie efectuate prin interviul direct cu grupul executant și factorii de decizie) evidențiază faptul că cooperativele agricole selectate pot oferi anumite concluzii pentru modul de funcționare a noii forme de retribuție, concluzii care sînt de natură să contribuie la perfecționarea metodologiei de calcul și de aplicare a acordului global. Acest lucru se bazează și pe faptul că unitățile de producție selectate prezintă deosebiri între ele în ceea ce privește volumul și dinamica proprietății obștești, a fondurilor fixe, a gradului de modernizare a producției prin folosirea elementelor de progres tehnic, a valorii producției agricole, a venitului net obținut, a densității populației, a efectivului și structurii resurselor de muncă, a distribuirii forței de muncă pe sectoare de activitate și formațiuni colective de lucru (echipe, brigăzi, ferme etc.) De asemenea, în cadrul problemei pe care o analizăm, se manifestă unele deosebiri în ceea ce privește gradul de extindere în aplicarea efectivă a acordului global ca formă de organizare și retribuție a muncii.

În cooperativele cercetate această nouă formă de organizare și retribuție a muncii s-a aplicat în special la următoarele culturi din sectorul vegetal: cultura porumbului în proporție de 40—100% din suprafața cultivată, plante tehnice, în viticultură și legumicultură, deci la culturile la care gradul de mecanizare a lucrărilor este mai redus⁴. În zootehnie acordul global se aplica la efectivele de vaci cu lapte, ovine, tineretul bovin la îngrășat etc.

³ Nicolae Ceaușescu, *România pe drumul construirii societății socialiste multilaterale dezvoltate*, vol. 5, București, Edit. politică, 1971, p. 247.

⁴ La C.A.P. Stănișești (Bacău) și C.A.P. Corni (Galați) s-a aplicat acordul global la întreaga suprafață de porumb, la C.A.P. Pecineaga (Constanța), la întreaga suprafață de floarea-soarelui, sfeclă de zahăr și legumicultură, la C.A.P. Țifești (Vrancea), la întreaga suprafață de vie pe rod. La C.A.P. Corni (Galați) și C.A.P. Stănișești (Bacău) se aplică acordul global în zootehnie cu caracter experimental. La C.A.P. Pecineaga (Constanța) s-a aplicat acordul global 100% la: vaci lapte (786 capete), ovine (2 300 capete), stupi de albine (121 familii stupi).

La cooperativele din comuna Mozăceni (Argeș) s-a aplicat, la cultura porumbului, între 40—95% din suprafața cultivată și, la tutun, 50% din suprafață, iar în zootehnie se aplică 100% la vaci cu lapte și tineret bovin la îngrășat.

noului
lor col
vestig

de mu
carea
c) gra
d) libe

acord
raport
și cali
sonale
în sec
de ecl
forme

coope
nive
tate
(Ba
mar
lui
(Ar
dul
ech
niv

for
dul
sup
bu
cal

ni
eo
fa
ne
în
ec

Din ancheta efectuată cu privire la organizarea muncii în condițiile noului sistem, factorii care au determinat numărul și mărimea formațiunilor colective de lucru în vederea aplicării acordului global în unitățile investigate au fost :

- a. efectivul forței de muncă al cooperativei agricole ;
- b. suprafața arabilă în folosința obștească ;
- c. gradul de mecanizare a lucrărilor ;
- d. efectivul de animale pe specii.

De asemenea la repartizarea membrilor cooperatori pe formațiuni de muncă s-a ținut seama de o serie de criterii cum ar fi : a) calificarea și experiența în muncă a cooperatorilor ; b) apropierea teritorială ; c) gradul de coeziune a grupului și relațiile interpersonale statornicite ; d) libera alegere a formațiunii de lucru.

Din ancheta sociologică de opinie reiese că sistemul de muncă în acord global a influențat reorganizarea formațiunilor colective de lucru în raport cu unele caracteristici *demografice* (vîrstă), *profesionale* (experiența și calitatea muncii membrilor echipei) și în corelație cu *relațiile interpersonale statornicite*. Reorganizarea echipelor de muncă a avut loc în special în sectorul vegetal unde acordul global se practică cu precădere la nivel de echipă și brigadă. *S-a constatat că acordul global prezintă o varietate de forme în aplicarea sa :*

- 1) la nivelul formațiunii colective de muncă ;
- 2) la nivelul microgrupului familial ;
- 3) la nivelul cooperatului.

Menționăm că modalitatea de aplicare concretă a acordului global în cooperativele agricole cercetate, pe formațiuni colective de muncă sau la nivel de cooperat și familie, s-a realizat în principal în funcție de densitatea populației ocupate în producția obștească. Astfel la C. A. P. Stănișești (Bacău), Corni (Galați) etc., în care efectivul populației ocupate era relativ mare, acordul global s-a aplicat la nivelul cooperatului și al microgrupului familial. În unitățile agricole ca Pecineaga (Constanța), Mozăceni (Argeș) etc., cu un efectiv al forței de muncă mai redus sau deficitar, acordul global s-a aplicat la nivelul formațiunii colective de lucru (brigadă, echipă). Caracteristic, în sectorul zootehnic, acordul global se aplică la nivel cooperat.

Din cele enunțate pînă acum reiese caracterul experimental al noii forme de retribuire, varietatea și diversitatea formelor de aplicare a acordului global, intra- și interunități, respectarea recomandărilor conducerii superioare de partid cu privire la generalizarea acestei noi forme de retribuire pe măsura convingerii cooperativilor de avantajele economice pe care le aduce.

Vom prezenta în continuare unele aspecte legate de : modul de organizare a muncii, de retribuire a membrilor cooperatori, unele avantaje economice și sociale ale aplicării acordului global, aspecte care au stat în fața cercetării, pe care am întreprins-o. Analiza tuturor acestor probleme ne-a permis să tragem unele concluzii precum și unele propuneri privind îmbunătățirea aplicării și generalizării acordului global în agricultura cooperatistă.

ORGANIZAREA MUNCII ÎN CADRUL FORMAȚIUNILOR DE LUCRU

Aplicarea acordului global în agricultură presupune, pe baza sarcinilor de producție repartizate de către cooperativă pe formațiuni de lucru — întocmirea unor devize de manoperă pe culturi, specii de animale și alte activități. Totodată, normele de muncă trebuie să se bazeze pe :

- a) înzestrarea tehnică a cooperativelor ;
- b) fertilitatea solului ;
- c) potențialul biologic al animalelor ;
- d) condițiile specifice de muncă.

Aceste forme urmează să fie aprobate de adunările generale ca for suprem de decizie în cadrul cooperativelor agricole de producție. Pe baza devizelor de manoperă și a normelor de muncă urmează să se determine pentru fiecare formațiune de lucru (echipă, brigadă), volumul de muncă total și lunar.

Intrucât retribuția muncii în acord global este legată nemijlocit de rezultatele obținute în producție, această formă se poate extinde la toate sectoarele productive ale agriculturii cooperatiste.

Menționăm că și în acțiunea de repartizare a suprafeței în folosință obștească pentru munca în sistemul acordului global în unitățile selectate pentru cercetare s-a manifestat o diversitate de forme :

- a) s-au repartizat suprafețele pe formațiuni (echipe, brigăzi, ferme) ;
- b) s-a solicitat de către cooperător mărirea suprafeței ;
- c) în unele cazuri s-a repartizat de către conducerea cooperativei suprafața aferentă familiei sau cooperătorului.

Cercetarea efectuată a evidențiat faptul că în general în modul de repartizare a suprafețelor pentru munca în acord global s-a ținut seama de condițiile concrete din fiecare unitate, de necesitatea de a asigura condiții egale pentru activitatea de producție a fiecărei formațiuni de muncă, de obținere de venituri corespunzătoare muncii depuse.

În unele cooperative studiate s-au manifestat însă din partea grupului de decizie și tendințe de subiectivism concretizate în faptul că nu s-a ținut seama întotdeauna în repartizarea terenului de caracteristicile demografice ale forței de muncă (unor cooperatori înaintați în vîrstă li s-a repartizat o suprafață mare față de posibilitatea lor de muncă) și au existat unele favoritisme în repartizarea terenurilor cu fertilitate mai ridicată.

ELEMENTE STIMULATIVE ÎN RETRIBUIREA MUNCII PE BAZA ACORDULUI GLOBAL

Forma de retribuie a muncii în agricultură pe baza acordului global mărește posibilitatea de câștig a cooperătorilor dacă aceștia depun eforturile necesare, efectuează muncă de calitate și obțin producții ridicate.

Spre deosebire de evaluarea cheltuielilor cu munca vie, proprie vechiului sistem de retribuție, pe bază de zi-muncă, în sistemul acordului global nivelul retribuirii muncii este în deplină concordanță cu rezultatele obținute, veniturile realizate fiind direct proporționale cu producția pla-

nificată a se obține. Toate acestea contribuie la mărirea responsabilității colective și individuale în activitatea de producție a grupului social al executanților în scopul obținerii de producții agricole sporite.

Sistemul acordului global are la bază tocmai calculul retribuției în funcție de : a) tarifele de plată⁵ stabilite pe norma convențională de muncă ; b) cuantumul normelor ; c) producția planificată și realizată.

În comparație cu retribuirea muncii pe baza etalonului zi-muncă, sistemul acordului global presupune o diferențiere a nivelului veniturilor obținute în funcție de elementele mai sus menționate.

În cooperativele investigate este evidentă această diversitate a nivelului și volumului retribuiri și a posibilităților de câștig a membrilor cooperatori. Exemplificăm aceasta prin unele date rezultate din cercetarea efectuată.

În cooperativa *Dumbrăveni*, din comuna *Mozănceni*, calculul și nivelul veniturilor realizate pe baza acordului global la cultura porumbului a fost următorul :

La o producție planificată la 1 ha în funcție de fertilitatea medie a solului pe cooperativă, s-au stabilit un număr de 28,55 norme convenționale necesare realizării întregului volum de lucrări pe ha pentru obținerea producției stabilite. De asemenea, pe baza fondului de consum individual al cooperativei s-a stabilit o retribuire pe normă convențională de 20 lei. Din acest calcul reiese că pentru o tonă de porumb au revenit 15 norme convenționale a 20 lei norma, respectiv 300 lei, iar pentru 100 kg porumb, 1,5 norme convenționale deci 30 lei.

Dacă avem în vedere retribuirea medie realizată în cooperativă în vechiul sistem, în cei trei ani anteriori introducerii acordului global, reiese că aceste câștiguri, realizate de cooperatorii care au lucrat în producția vegetală în noile condiții de retribuire, au fost superioare. Comparațiile însă pe care le vom face în continuare au la bază evaluările aproximative în cooperativele anchetate, ținând seama că în perioada desfășurării cercetării nu am dispus de date certe cu privire la rezultatele economice obținute de cooperative, întrucât anul agricol nu se încheiase încă.

În cooperativa *Stănișești* (Bacău) la 1 ha cultivat cu porumb s-au acordat 42 norme convenționale, estimate la 17 lei norma, cooperatorul obținând pentru o tonă porumb boabe 151 kg grâu, 140 kg porumb boabe și 156 lei precum și produse secundare.

La C.A.P. *Pecineaga* (Constanța) retribuția în sistemul acordului global în sectorul vegetal se efectuează la 1 000 lei venit, după cum urmează : la porumb boabe 156 lei, din care cereale în valoare de 18 lei ; la floarea-soarelui 125 lei din care cereale în valoare de 13 lei ; la sfeclă de zahăr 166 lei, din care cereale în valoare de 19 lei ; la roșii 352 lei, din care cereale în valoare de 51 lei.

Din anchetele efectuate și în aceste cooperative reiese că membrii cooperatori au realizat venituri sporite în comparație cu retribuirea anterioară pe bază de zile-muncă și norme convenționale.

⁵ Tarifele de plată se înmulțesc cu normele rezultate din volumul de muncă calculat pe fiecare formațiune de lucru (echipă, brigadă), obținându-se *fondul de retribuire* care se cuvine brigăzii, echipei, cooperatorului sau oricărui lucrător angajat. Fondul de retribuire se raportează la cantitatea de produse planificată a se realiza, exprimată în tone, hl, produși, bucăți etc. sau la valoarea producției exprimată în mii lei.

În sectorul zootehnic în C.A.P. Dumbrăveni, comuna Mozănceni, unui îngrijitor cu un lot de 15 vaci, i-au revenit anual veniturile arătate în tabelul 1.

Tabelul 1

Venitul anual realizat în mod global de un mulgător de vaci

Specificație	Unitate de măsură	Producție planificată	Norme convenționale pe U/M	Total norme convenționale	Plată pe U/M	Retribuția totală pentru producția planificată (lei)
0	1	2	3	4	5	6
Total	—	—	—	551,75	—	11 035
Cantitate de lapte muls	hl	180	1,92	346,50	38,40	6 930
Vaci în îngrijire	cap	15	3,75	56,25	75,00	1 125
Vaci gestante	cap	12	3,75	45,00	75,00	900
Viței născuți	cap	14	4,00	56,00	80,00	1 120
Spor în greutate viței pînă la 2 luni	kg	144	0,33	48,00	6,66	960

Analiza datelor din tabel ne reliefează faptul că prin aplicarea sistemului acordului global la această ramură a zootehniei (vaci cu lapte) cooperativa a căutat să cointereneze prin modul de acordare a normelor convenționale, realizarea cu precădere a acelor indicatori economici care interesează în mod deosebit unitatea în dezvoltarea sa. Așa se explică faptul că proporția cea mai mare din totalul normelor convenționale a fost atribuită pentru sporirea cantității de lapte.

După cum este aplicat acordul global în sectorul zootehnic, reiese deci că îngrijitorul este interesat în special să sporească producția de lapte, să realizeze și să depășească sporul în greutate pentru viței și să realizeze numărul de viței prevăzut a se naște. De realizarea sau nerealizarea acestor indicatori depinde sporirea sau diminuarea veniturilor fiecărui îngrijitor.

Făcînd o comparație între nivelul veniturilor realizate de cooperatorii care au lucrat în sectorul zootehnic în perioada anterioară aplicării experimentale a acordului global și cele obținute în noile condiții, reiese pregnant caracterul stimulat al noii forme de retribuție. Astfel, dacă în 1970 venitul maxim era de 10 000 lei, în 1971 venitul mediu realizat a crescut, iar numărul cooperatorilor care au depășit un venit anual de peste 11 000 lei deținea o pondere însemnată în totalul cooperatorilor care lucrează în acest sector de producție.

La C.A.P. Stănișești (Bacău), în sectorul zootehnic, pentru 1 hl lapte se acordă: 20,4 kg grîu, 16 kg porumb și 20 lei. Pentru un vițel născut și îngrijit 85 zile se acordă: 85 kg grîu, 75 kg porumb, 83 lei și în valoare de 4 lei produse secundare.

Pentru îngrijirea unei vaci de lapte pe perioada unui an se acordă: 65 kg grîu, 58 kg porumb, 64,50 lei și produse secundare.

În venitul total realizat de un îngrijitor ponderea retribuției pentru cantitatea de lapte obținută reprezintă 60% pentru realizarea numărului de vițe 20% și îngrijirea vacilor de lapte 20%.

La C.A.P. *Pecineaga* (Constanța) retribuția în sectorul zootehnic a fost de: lapte de vacă 40 lei/hl; vițel 240 lei/cap; gestație 200 lei/cap; lână 11,30 lei/kg; miel 19 lei/cap; lapte oaie 11 lei/hl.

Valoarea unei norme convenționale de muncă a ajuns în felul acesta la 35 lei, din care 30 lei în bani și 5 lei plata în natură compusă din 2 kg porumb și 2 kg grâu.

Și în cadrul acestor două cooperative caracterul stimulat al noii forme de retribuire a determinat o sporire apreciabilă a producției animale și pe această bază venituri mai mari pentru cooperatori în comparație cu situația când aceștia erau retribuiți pentru numărul de zile muncă efectuate fără a se ține seama de producția realizată la lotul de animale îngrijit.

Din analiza modului și nivelului diferențiat al retribuirii muncii cooperabililor în unitățile investigate precum și din alte cercetări, pe care presa centrală le-a semnalat⁶ reiese o gamă variată de forme și direcții de aplicare a retribuirii în acord global. În unitățile investigate am constatat proporții diferite în volumul retribuției, a plății în bani și natură pentru producția obținută în cadrul planului și a producției suplimentare peste plan.

AVANTAJE ECONOMICE ȘI SOCIALE ALE APLICĂRII ACORDULUI GLOBAL

Deși de la aplicarea experimentală a organizării și retribuirii muncii în cadrul sistemului acordului global, nu a trecut decât un an de zile, rezultatele obținute de către cooperativele agricole demonstrează avantajele evidente pe care această nouă formă de retribuire le prezintă atât pentru dezvoltarea economică a unităților, cât și pentru creșterea veniturilor cooperabililor. Pe lângă efectele economice pozitive privind sporirea producției și a veniturilor obținute de cooperabilii care au lucrat în sistemul acordului global, efecte semnalate anterior, menționăm că din ancheta sociologică de opinie efectuată în unitățile agricole investigate ca și din observațiile noastre directe s-au desprins și unele concluzii cu caracter mai general. Astfel:

1) Pentru consolidarea economică și organizatorică a cooperativelor agricole aplicarea acordului global contribuie la: a) asigurarea unui grad ridicat de încărcare în muncă a cooperabililor; b) efectuarea unei munci de calitate superioară; c) întărirea disciplinei în muncă; d) creșterea stabilității forței de muncă; e) participarea mai intensă a cooperabililor la muncă; f) sporirea producției agricole; g) creșterea valorii proprietății obștești și a ratei acumulării.

2) Pentru îmbinarea armonioasă a intereselor colective cu cele individuale ale participanților la activitatea cooperativelor, sistemul acordului

⁶ În: *Scinteia*, 14 dec. 1971.

global asigură : a) o cointeresare materială sporită în realizarea la timp și în condiții optime a sarcinilor de producție ; b) echitate în repartitie în funcție de îndeplinirea cantitativă și calitativă a sarcinilor de producție și de muncă combătând în consecință uniformizarea și omogenizarea în volumul retribuției totale ; c) creșterea stimulilor morali ai participanților la activitatea cooperativei.

Conform opiniei grupului executant și a celui de decizie noua formă de retribuire este mai stimulativă și mai echitabilă.

Menționăm că rezultatele obținute în primul an de experimentare a acordului global în sporirea producției agricole pe baza acestei forme de retribuire, constituie și o oglindire a modului cum conducerile unor cooperative agricole au reușit nu numai să asigure cadrul organizatoric necesar aplicării noii forme de organizare și retribuire a muncii ci să transforme în conștiința cooperativitorilor noțiunea abstractă de acord global, într-o noțiune vie, să-i facă pe aceștia să înțeleagă că de contribuția adusă la realizarea producției depinde venitul lor, sporindu-le interesul pentru participarea la muncă și creșterea producției.

PROPUNERI ÎN DIRECȚIA PERFECȚIONĂRII APLICĂRII ACORDULUI GLOBAL ÎN AGRICULTURA COOPERATISTĂ

Avantajele economice și sociale pe care le-a evidențiat noua formă de retribuire în cadrul cooperativelor agricole de producție chiar în perioada experimentării, au scos în evidență viabilitatea acestui sistem, posibilitatea și necesitatea generalizării lui.

Totodată, din ancheta întreprinsă asupra modalității concrete de aplicare a acordului global, a reieșit că există o serie de aspecte care nu au fost suficient conștientizate și elucidate pe baze științifice în fiecare C.A.P., ceea ce face necesară o preocupare continuă pentru perfecționarea acestui experiment social în agricultura cooperatistă.

După părerea noastră, aplicarea sistemului acordului global trebuie precedată de unele studii privind analiza factorilor ecologici, tehnici, economici și sociali cu influența directă și indirectă asupra producției agricole. Astfel :

1) La stabilirea științifică a producției pe fiecare parcelă de teren arabil ar trebui să se ia în considerare : a) gradul de fertilitate (naturală și artificială), în acest scop fiind necesar să fie efectuată bonitarea suprafețelor arabile pentru a se da posibilitatea stabilirii științifice a tarifelor diferențiate de plată în funcție de categoria economică a terenului ; b) gradul de erbicidare ; c) condițiile de producție în sistem irigat sau neirigat.

2) Estimarea coeficientului de mecanizare a lucrărilor pe culturi și aplicarea unui coeficient de corecție în funcție de condițiile concrete din cooperativele de producție.

3) Stabilirea procedurilor tehnologice pe fiecare cultură pentru a se asigura o productivitate înaltă.

4) Fundamentarea pe baza unor criterii științifice a devizelor de lucrări în funcție de condițiile concrete ale unității și pe formațiuni colective de lucru.

5) Stabilirea gradului optim de încărcare în muncă a cooperatorilor pe baza unor investigații cu caracter ergonomic.

6) Estimarea sporului producției agricole obținut pe seama rentei diferențiale I și II și calcularea în consecință a productivității muncii raportate. Este necesar ca în stabilirea cuantumului veniturilor cooperatorilor să se aibă grije ca acesta să nu fie influențat de condițiile pedoclimatice, geomorfologice, ci de muncă, de cantitatea și calitatea muncii depuse.

7) Planificarea judicioasă a proporției retribuiției în natură în cadrul retribuiției totale a cooperatorilor din unitățile agricole, astfel încât cota parte repartizată fondului central de produse cerealiere să se realizeze pe seama contribuției echitabile a tuturor cooperativelor și a grupului social al executanților. Pentru aceasta este necesar să se ia în considerare ponderea relativ mare a cerealelor în structura rației alimentare a populației agricole. De asemenea, este necesar să se țină în permanentă seama de dificultățile în aprovizionarea cu produse alimentare a unor așezări rurale, de faptul că în unele localități cooperativa agricolă este aproape singura sursă de aprovizionare a populației.

Considerăm că elementele amintite mai sus au o deosebită importanță pentru creșterea eficienței economice și sociale a noii forme de retribuire, pentru demonstrarea superiorității ei față de toate formele anterioare utilizate. Aceasta cu atât mai mult cu cât în cadrul unităților cercetate nu s-a ținut cont de multe din aceste elemente decât în foarte mică măsură.

8) Din anchetele efectuate a reieșit faptul că în unele cooperative nu se cunoaște în suficientă măsură modul concret de aplicare a mecanismului acordului global atât de către membrii cooperatori cât și de unele cadre din conducerea cooperativelor. În această direcție ar trebui elaborate unele instrucțiuni detaliate, respectându-se indicațiile date de conducerea partidului la introducerea noului sistem de organizare și plată a muncii, indicații care au prevăzut ca organele județene de partid, direcțiile generale agricole și uniunile cooperatiste să desfășoare o vastă muncă politică și organizatorică în vederea lămuririi celor mai mici amănunte, astfel încât fiecare cooperator să știe cât muncește, cât trebuie să producă și ceea ce i se cuvine în mod curent pentru munca sa.

Acestea au fost câteva concluzii desprinse dintr-un studiu sociologic pilot, într-un număr restrins de cooperative agricole. Considerăm că elucidarea unor aspecte teoretice cât și practic-concrete, vor fi evidențiate cu mai multă pregnanță prin efectuarea unei ample investigații sociologice în acest domeniu, investigație ce va fi realizată în cursul acestui an. Avem convingerea că rezultatele acestei cercetări vor contribui la perfecționarea metodologiei și a modului concret de aplicare a sistemului de retribuire a muncii în agricultura cooperatistă.